

2.4 RIKSINTRESSEN OCH SKYDDSVÄRDA OMRÅDEN

Oexploaterade kusten

Hela Hamburgsund och Hamburgö omfattas av särskilda hushållningsbestämmelser enligt Miljöbalken 4 kap. 1-3 §§. Områdets natur- och kulturvärden får inte påtagligt skadas. Detta ska dock inte utgöra hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet. Det ska inte heller utgöra hinder för utförande av anläggningar som behövs för totalförsvaret. De värden som regleras i 4 kap MB, ”Obrutna kusten”, kan sammanfattas enligt följande:

- ursprunglighet inom hela området
- förutsättningar för rörligt friluftsliv: badplatser, fiskplatser, möjligheter till båttransport
- förutsättningar för turism
- tillgång till serviceorter
- sammanhängande strand- och skärgårdsområden tillgängliga på allemansrättslig grund samt sammanhängande vackra och ursprungliga landskapspartier, utsiktspunkter
- högklassiga fornlämningsmiljöer
- talrika äldre bebyggelse- och verksamhetsmiljöer
- vetenskapliga natur- och kulturvärden
- lättillgängliga och synliga geologiska värden
- rikt sjöfågelliv och unika växtlokaler
- marina biologiska värden
- en i sig värdefull kombination av högklassiga natur- och kulturvärden

Det är särskilt kombinationen av de olika förutsättningarna som är värdefull. En kuststräcka värderas högre om många av de beskrivna värdena förekommer samtidigt. Ett sådant område där flera av förutsättningarna förekommer samtidigt är Hamburgö, speciellt södra delen av ön. Hamburgös värden finns i det oexploaterade landskapet, samt i utpekade natur- och kulturvärden enligt Naturvårdsprogrammet och den Kulturhistoriska bebyggelseinventeringen. Området omfattas även av flera överlappande riksintressen och andra förordnanden som landskapsbildskydd och strandskydd. På fastlandet, i Hamburgsund, bedöms riksintresset som mindre sårbart för påverkan och samhällsutvecklingen har bedömts som lämplig i detta område. De områden som dock är av vikt att bibehålla oexploaterade är Furuberget och Bottenkilarna.

Riksintresse för naturvård

De mest värdefulla naturområdena i ett nationellt perspektiv är av riksintresse för naturvården. Områden av riksintressen för både natur- och friluftslivet ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada naturmiljön, vilket innebär att skadan inte får ha betydelse ur allmän synpunkt och som inte kan återskapas om den en gång förstörts.

Riksintresseområdet för naturvård inom Hamburgsunds-Hamburgöområdet med omnejd präglas av alltifrån mer extremt exponerad ytterskärgård i väster till skyddade grunda vattenområden i öster. Sprickdalskaraktären har gett upphov till ett landskap med djupt inträngande vikar och en vidsträckt skärgård. Vegetationstyper som kan urskiljas är kalskärsregionen och lövskogsregionen. Vegetationssamhällen så som gräshedar, kalktorrängar och hållmarkshedarna är framträdande inom kalskärsregionen, medan ängslövsskogar med välutvecklad och krävande flora är framträdande i lövskogsregionen.

Riksintresse för friluftsliv

För att ett område ska vara av riksintresse för friluftslivet krävs att det finns särskilda natur- och kulturkvaliteter, variationer i landskapet och god tillgänglighet för allmänheten.

Större delen av fastlandskusten i Hamburgsundsområdet täcks mot väster av skärgård. Variationen i skärgårdslandskapet är påtagligt med karaktärer alltifrån kalskär i ytterskärgården till en lummig innerskärgård. Genom sprickdalarnas orientering i öst-västlig riktning eller nordost-sydvästlig riktning är fastlandskusten kraftigt bruten av fjordar, vikar och mellanliggande näs. Berggrundsformationerna, det rika djurlivet samt floristiska värden berikar landskapet och ger utomordentliga tillfällen till naturupplevelser. Det finns även god tillgång till naturhamnar, sjötrafikleder och service i olika former. Klipp- och sandstränder ger goda möjligheter till bad.

Ofta sammanfaller naturvärden och friluftslivets riksintresseområden för friluftslivet, vilket i Hamburgsund och på Hamburgö också i stort sett är fallet.

Natura 2000-område

Syftet med Natura 2000-områden är att bevara vissa utpekade naturtyper och arter som är särskilt angelägna att skydda i ett europeiskt perspektiv. Natura 2000-områden är klassade som riksintresse och är skyddade med stöd av miljöbalken. Tillstånd krävs för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som kan påverka miljön i ett Natura 2000-område.

Nordost om Hamburgsund finns Natura 2000-område för Jorefjorden som är ungefärligen 600 ha. stort. Endast mindre del av Natura 2000-området innefattas i planområdet. Området beskrivs som en större vik med grunda vattenområden och en bred flodmynning. De grunda marina habitaterna och de salta närliggande betesmarkerna är viktiga för migration och vinteruppehälle för vattenfåglar och vadande fåglar. Området är även viktigt för fiskreproduktion.

Landskapsbildsskydd

Landskapsbildsskydd är ett äldre skydd för landskapsbilden med stöd av Naturvårdslagen i dess lydelse före 1 januari, 1975. Skyddsformen förordnades av Länsstyrelsen för vissa områden för att reglera bebyggelse, vägar och andra anläggningar som kunde påverka landskapsbilden negativt. Även om begreppet inte finns i den nu gällande Miljöbalken gäller fortfarande bestämmelserna i de berörda områdena så länge beslut inte finns om annat. För nybyggnation av bostadshus krävs tillstånd från landskapsbildsskyddet.

Landskapsbildsskydd finns över stora delar av Hamburgö norra delen av Hamburgsund samt strax söder om samhällsområdet.

Strandskydd

Strandskydd är ett särskilt skydd för strandnära områden. Skyddet gäller för land- och vattenområden samt undervattensmiljön. Syftet med strandskyddet är att säkerhetsställa goda livsvillkor för växt- och djurliv och att bevara områden för rekreation och friluftsliv.

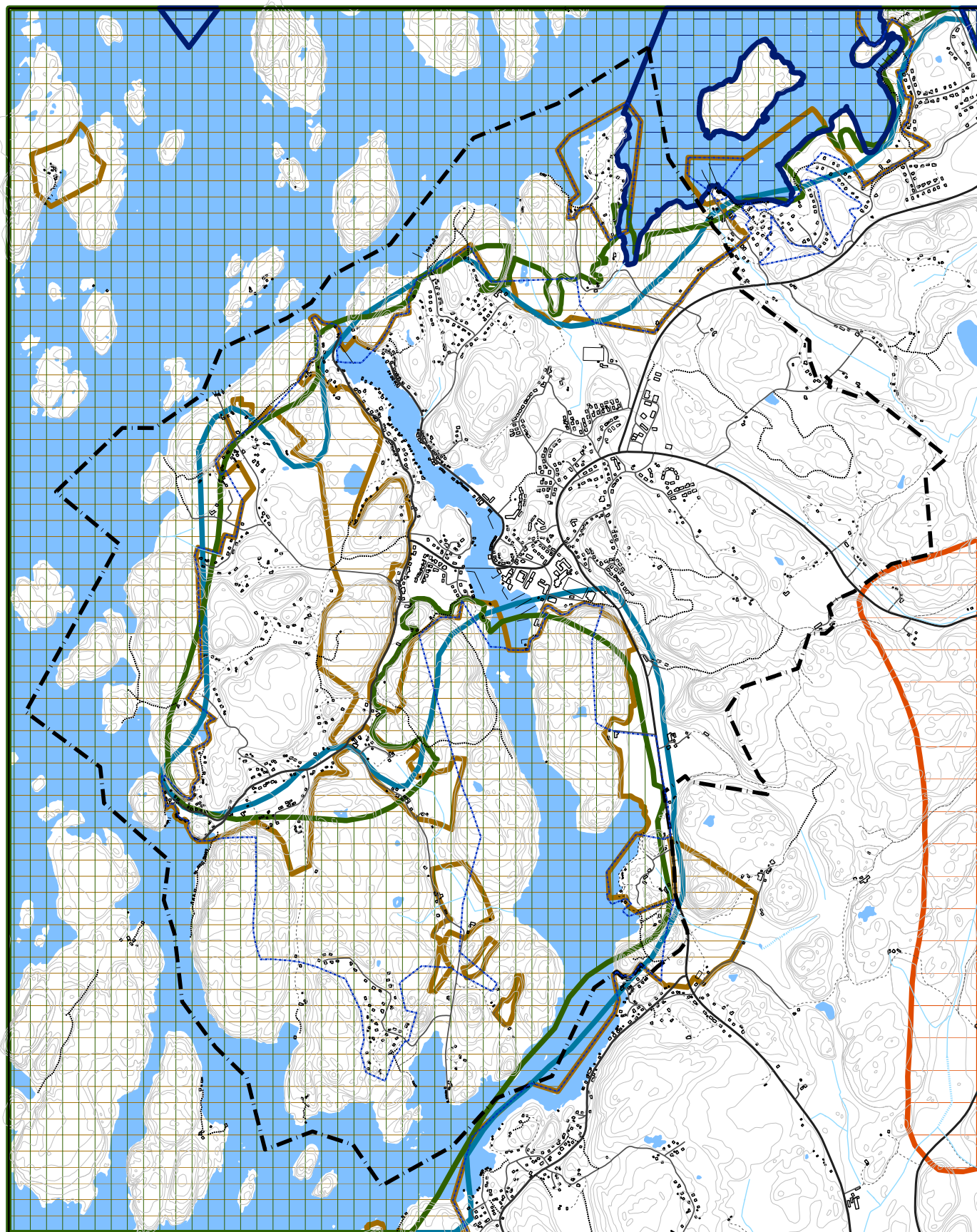
I Hamburgsund och på Hamburgö är det strandskyddade området som regel 300 meter från strandkanten in mot land, med undantag från vissa områden och topografiska förhållanden. I norra sundet saknas strandskyddsområde eller så har det upphävts i äldre detaljplaner.

Mål

- värna om allmänhetens tillgänglighet till strandområden

Strategi

- bebyggelse ska ej tillåtas inom strandområden
- kommunen ska äga strand- och strandnära markområden
- strategiska markköp görs av kommunen

 Samhällsområde

 Landskapsbildsskydd

 Riksintresse för naturvård

 Strandskydd

 Riksintresse för kulturmiljövård

 Riksintresse för friluftsliv

 Natura 2000-område

RIKSINTRESSEN OCH SKYDDSVÄRDEN

0 50 100 200 500m

skala 1:25 000

FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN
HAMBURGSUND & HAMBURGÖ
2008-08-05 antagandehandling